

Slovenski dom

Naročite se čimprej na
Slovenčev koledar

Preis - cena - prezzo L 0.50

Leto VIII.

Schriftleiter, urednik, redaktor: Mirko Javornik. — Herausgeber, izdajatelj, editore: Ing. Sodja. — FD: Ljudska tiskarna, za Ljudsko tiskarno, bei la Stampa popolare: Jože Kramerc — Ljubljana, Kopitarjeva 6. — Tel. 4001—4005. — Abonnement, naročnina, abbonamento: L 11.

Ljubljana, tork, dne 19. oktobra 1943 - št. 235

Feindlicher Durchbruch am Pripyat vereitelt

Schwere Abwehrkämpfe bei Krementschug - Nur örtliche Gefechte in Südtalien - Bombenvolltreffer auf feindlichem Kreuzer

Aus dem Führerhauptquartier, 18. Okt. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Nördlich des Asowschen Meeres wurden stärkere feindliche Infanterie- und Panzerangriffe abgeschlagen.

Südöstlich Krementschug standen unsere Truppen während des ganzen Tages in schweren Abwehrkämpfen gegen angreifende starke feindliche Kräfte. Dabei wurden gestern weitere 43 Panzer abgeschossen.

Ein unter der Führung des Generalleutnants Hossbach stehendes deutsches Panzerkorps hat in zweiwöchigen Kämpfen einen gefahrlosen feindlichen Durchbruch an der Pripyat. Mündung vereitelt und im Gegenangriff zwei Schützendivisionen und eine Panzergrenadierbrigade der Sowjets vernichtet. Der Feind verlor 3500 geschätzte Tote, fast 2000 Gefangene, 200 Geschütze und eine grosse Anzahl Panzer, Panzerbüchsen, Granatwerfer und andere schwere und leichte Infanteriewaffen.

Im mittleren Frontabschnitt sind die Sowjets nordwestlich Tschernigow sowie westlich Smolensk ihre wiederholten Durchbruchversuche fort und griffen mit stärkeren Kräften auch südlich Velikiye Luki unserer Stellungen an.

TENTATIVO DI SFONDAMENTO AL PRIPJET ANNIENTATO

Del Quartier generale del Führer, 18. ottobre. DNB. Il Comando Supremo germano comunica:

Al nord del Mar d'Asov sono stati respinti più forti attacchi nemici introdotti da reparti di fanteria e di mezzi corazzati.

A sudovest di Cremenchug le nostre truppe si trovavano durante tutto il giorno in aspri combattimenti difensivi contro più numerose forze nemiche. Vi sono stati abbattuti ieri ulteriori 43 carri armati.

Un Corpo d'armata corazzato al comando del tenente generale Hossbach ha sventato in combattimenti protraiti per due settimane un pericolosissimo tentativo nemico di sfondamento alla foce del Pripyat, annullando in contrattacco due divisioni di tiratori ed una brigata corazzata. Il nemico perde 3.500 morti contatti, quasi 2.000 prigionieri, 200 cannoni e gran numero di carri armati, fucili guastacorazze lanci granate nonché diverse armi pesanti e leggere.

Nel medio settore del fronte i sovietici al nordovest di Cernigov ad ovest di Smolensk continuavano i loro ripetuti tentativi di sfondamento attaccando le nostre con ingenti forze posizioni anche a sud di

Der Feind wurde überall nach harten Kämpfen und durch entschlossene eigene Gegenstöße abgewiesen und örtliche Einbrüche abgeriegelt.

Die von Generalleutnant Schlemmer geführte sächsische 134. Infanterie-Division verdient für ihre hervorragende Haltung bei den schweren Kämpfen nordöstlich Gomel besondere Anerkennung.

In Südtalien kam es nur an einigen Stellen des West- und Mittelabschnitts der Front zu örtlichen Gefechten. Vorstöße britisch-nordamerikanischer Kräfte im Volturino-Bogen wurden abgeschlagen. In den Kämpfen der Vortage brachten unsere Truppen mehrere hundert Briten und Nordamerikaner als Gefangene ein.

Deutsche Kampfflieger erzielten im östlichen Mittelmeer Bombenvolltreffer auf einem feindlichen Kreuzer.

In der vergangenen Nacht waren einige feindliche Flugzeuge eine geringe Zahl von Bomben im westlichen und nördlichen Reichsgebiet ab.

Die Luftwaffe griff gestern am Tage und während der Nacht Einzelziele in Südenland, besonders in London, mit gutem Erfolg an. Ein Flugzeug kehrte nicht zurück.

Na srednjem odseku so nadaljevali Sovjeti severozahodno od Černigova kakor tudi zahodno od Smolenska s ponovnimi prodornimi poskusi in so napadli z močnejšimi silami tudi južno od Veli-

Preprečeni prodorni poskusi ob Pripyetu

Težki obrambni boji pri Kremenčuku — Samo krajevni spopadi v južni Italiji — Sovražna križarka zadeta z bombami

Führerjed glavni stan 18. oktobra. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih siljavlja:

Sewerno od Azovskega morja so bili zavrnjeni močni sovražnikovi pehotni in oklepni napadi.

Jugovzhodno od Kremenčuka so bile naše čete ves dan v težkih obrambnih bojih proti močnim napadajočim sovražnim silam. Pri tem je bilo včeraj uničenih nadaljnih 43 oklepnikov.

Nek pod vodstvom generalnega poročnika Hossbacha stoječi nemški oklepni zbor je preprečil v dvotedenskih bojih nevaran sovražni prorok ob Izilu Pripyeta in uničil v protinapadu dve sovjetski strelski divizijski in oklepni brigado. Sovražnik je izgubil 3.500 preštetih mrtvih, skoraj 2.000 ujetnikov, 200 topov in veliko število oklepnikov, oklepnih topov, metalev gračnat in drugega težkega in lahkega pehotnega oružja.

Na srednjem odseku so nadaljevali Sovjeti severozahodno od Černigova kakor tudi zahodno od Smolenska s ponovnimi prodornimi poskusi in so napadli z močnejšimi silami tudi južno od Veli-

kih Lukov naše položaje. Povsed je bil sovražnik po hudih bojih in z odločnimi načini protisunki odbit, krajevni vdori pa so bili zajezeni.

Posebno priznanje si je pridobila za svoje odločno zadržanje pri težkih bojih severozahodno od Gomela saška 134. pehotna divizija.

V južni Italiji je prilo le na nekaterih mestih zahodnega in srednjega odseka do krajevnih spopadov. Sunki anglo-ameriški sil ob kolenu Volturino so bili zavrnjeni. V bojih prejšnjega dne so zajele naše čete več sto Angležev in Amerišev.

Nemška vojna letala so v vzhodnem Sredozemskem morju zadela neko sovražno križarko v polno.

V pretekli soči so odvrgla nekatera sovražna letala nekaj bomb v zahodnem in severnem državnem področju.

Nemško letalstvo je včeraj podnevi in ponocni z dobrim uspehom napadlo posamezne cilje v južni Angliji, predvsem v Londonu. Ena letalo se ni vrnilo.

Nevarnosti švedskega hujskanja proti Nemčiji

Stockholm, 19. oktobra. DNB. »Helsingborgs Dagblad« se bavi s hujskanjem proti Nemčiji, ki ga opažamo že več mesecov v Švedskem tisku in ki ga slišimo z govornicami odgovrov. List je prepričan, da je vse to za Švedsko zelo nevarno, in zahteva v uvidniku, naj šved. vlada uporabi zunanje politične razprave pri bodočem zasedanju zborovice za jasno opredelitev svojega stalšča do tega hujskanja. To je potrebno tudi zato, ker je načela Švedske, da se čim bolj izogiba nevarnosti vojne.

Hrvatska v bojih proti banditom

Zagreb, 19. okt. DNB. Načelnik hrvatske propagande Kovačić je govoril v nedeljo po poldne po radiu o delovanju banditov in o njihovem uničevanju. Kovačić je rekel, da je znano, da hočejo Mihajlovičevi četniki in Titovi partizani uničiti hrvatsko državo ter jo spraviti v komunistično snosnost. Njihova želja je, da bi delavec, obrtnik, državnik nameščeno in kmet ostali zato brez življenjskih potrebsčin, da bi se iz obupa odločili za komunizem.

Ljudje na preži

Vedno in povsed, kadar in kjer so bila velika gibanja, ko se je odločala zgodovina in usoda ljudstev za dolgo dobo, so se dobili ljudje, ki so stali ob strani in gledali, kako se bo vse to končalo, in bili obenem pripravljeni »za vsak primer«, če bi bilo treba kje kaj poprili, seveda potem, ko se stvar razčisti in je že vse varno, treba se je samo še usesti.

Ta doba pa, ki jo preživljamo in doživljamo mi, je precej drugačna in zahteva celega človeka, človeka, ki dogodkov samo ne beleži, ampak jih doživlja tako all tak, vedno pa v ravni črti, v odločitvi za to ali ono, obrežju, brez skiljanja na vse strani.

Toda tisti, ki so zrasli v komodnosti, ki so doživljali vse same v zvezki s podobljivo raznimi mest, delnic, raznih koncesij, trgovskih in političnih dobičkov, političnih kameleontov in kombinacij, skratka vsi, ki so vedno živel in doživljali vsa gibanja v zvezki s takim all takim dobičkom, ki jim je bilo vedno samo za »kšef« in jim je bila vsaka ideologija in vsako gibanje letovišarski hotel, ki jim je bilo trpljenje naroda potrebno zlo, ne morejo razumeti, da je danes drugačen čas, čas, ki zahteva hitre in jasne odločitve za to ali ono. To ni doba počakavzarjev, doba ljudi na preži, doba obotavljalcev. Sedanji čas ne trpi takih, ki kuhajo čezano, all takih, ki bi po svojem okusu dodajali razne dišave.

Ni res, ko pravijo, da se brigajo samo za sebe.

Ni res, ko pravijo, da se ne vmešavajo v nobeno stvar, najmanj pa v politiko.

Ni res, ko pravijo, da niso ne za ne proti.

Ni res, ko pravijo, da se brigajo samo za svojo službo.

Motijo se tisti, ki pravijo, naj se le drugi bljeje in krvavijo se zanje.

Motijo se tisti, ki misijo, da se bodo s svojimi blagohotnim, jalovim zadržanjem zoper izmazali.

Ti ljudje so za vse, kadar ni treba nič zrtvovati, trpeti, in za nič, kadar je treba kaj zrtvovati in trpeti.

Mi dobro vemo, da imajo vse ti pripravljeno violinino in lok, da bodo igrali popevke mitemi narodu, ko se jim bo zdelo, da je naša domačija — zanje gledališče — pripravljena poslušati.

Mi dobro vemo, da ti ljudje misijo o prvih ugodnih prilikah vskočiti v ta all oni tabor, karor bi prš kazalo.

Mi dobro vemo, da bodo ti ljudje potem javno oznanjali evangeli, na katerega danes gledajo pomilovanje in so »nevratalni«.

Mi dobro vemo, da ti ljudje brumno čakajo in pazijo, kdaj pride pravilni trenutek in se bo priprjal mimo stolček, na katerega se treba samo usesti.

Mi dobro vemo, da so vsi ti ljudje pokavzarij, ljudje na preži, računarji, spekulanti, ki danes in vedno špekulirajo s tistim, čemur pravijo pošteni ljudje preži, ki potem vedno prihajajo s emerativim vzhičenjem, zakasnelim navdušenjem, narejenim preprincanjem.

Mi dobro vemo, da se ti ljudje potem bojijo, da ne bi zamudili zadnjeg: vlaka. Mi vse to dobro vemo, ker jim vidimo v jetru.

In zakaj bi se torej samo nekateri utrjali od prevelikega napora, drugi od prevelike lenote?

Zakaj bi samo nekateri rdeči od svoje lastne krv, drugi od prevelike miru in čakanja ob strani?

Zakaj bi moral samo nekateri čutiti, kako jim odtekata kri po kapljicah v boju za domačijo, drugim pa se polnijo čepi?

Zakaj bi se moral samo nekateri zoperstavljati uničevanju naše domovine, drugi pa stali ob strani in čakali, da se useđejo v že pripravljeno domačijo?

Vsi, prav vsi bodo prijeli za delo in pomagali reševati tisto, kar je unitečeno tudi po njihovi krvi, ravno zaradi tega, ker so nevratali, ker so mrtve člen v živi verigi. Pomagali bodo, pa čeprav bodo zbirali samo čepljavske žeblike. Ali ti ljudje vedo, kaj je skupnost, kaj je družabna disciplina? Naj gredo gledat enkrat, kako nese skupina lavec težak hlad in naj si tam ogledajo, kdo stoji ob strani. Kdo od tistih, ki težko nesejo, ga bo gledal.

Naravna pravčnost in dolžnost do lastne krvi in domovine — ne sila — nalogata vsem delo v tej skupnosti in ne samo nekaterim. Ni že konec vsega, kakor je misli marškal od teh jalovih blagohotnikov. Ne! Se je tu treči prijeli tistih, ki z realnimi, iz srca prihajajoči želostjo jekajo načelo, da bo duhovno in gmočno razdeljano domovino. To je začetek. Začetek tistih, ki v najhujši urri niso oklevali in stali ob strani!

Vesti 19. oktobra

Roosevelt je priznal izgubo 60 ameriških bombnikov pri napadu na Schwefelstein. Zalostno je dostavil: »Ne moremo tvegati izgube 60 bombnikov steheri dan.«

Bancolonski list »Vanguardia« popisuje postopek prijava v Italiji ter podarja, da so se

sovjeti sestreljili v gumijastem čolnu prepelj čez reko, da bi umlčili sovražnikovo strojniško gnezdo, ki ga je odkril. A teh pet nemških vojakov se je nenadoma znašlo pred 70 Sovjeti, ki so se skrivali v jamah in v goščavah. V bojih, ki so nastali, je bilo ubitih 20 boljševikov, ostanek njihove skupine pa je bil razprtzen. Udarni oddelki

Tudi na srednjem odseku vzhodnega bojiska so bili boji za prehod čez reko zelo pogosti. Izredno junatvo je pri tem pokazal poveljnik neke nemške čete, ki se je s svojimi častniki, četnimi narednikom in z dvema možoma ponoči v gumijastem čolnu prepelj čez reko, da bi umlčili sovražnikovo strojniško gnezdo, ki ga je odkril. A teh pet nemških vojakov se je nenadoma znašlo pred 70 Sovjeti, ki so se skrivali v jamah in v goščavah. V bojih, ki so nastali, je bilo ubitih 20 boljševikov, ostanek njihove skupine pa je bil razprtzen. Udarni oddelki

Ko je Petain sprejel 40 županov iz okrožja Loire, mu je nantenski župan poročal, da je mesto Nantes do dveh tretjin popolnoma porušeno. Razdejanih je bilo 2700 hiš, 65.000 oseb je utprelo škodo zaradi bomb, 100.000 oseb pa je moralo mesto zapustiti. Saintnazzarski župan pa je Petainu sporočil, da mesta Saint Nazair sploh več ni.

Ameriške čete so pri bojih v Italiji morale skozi trdo šolo, pravi letalski dopisnik Daily Mail.

Angleški in ameriški zunanj minister na poti v Moskvo

Erzurum, 19. okt. DNB. Po poročilih radijskih postaj v Teheranu je v nedeljo prideljalo angleški zunanj minister Eden. Ameriški zunanj minister Cordell Hull je hkrati prišel v Teheran v novim ameriškim poslanikom v Moskvi vred. Oba zunanj ministra sta takoj odpotovala naprej v Moskvo.

Hrvatska vlada je priznala filipinsko republiko. Hrvatski zunanj minister in predstnik filipinske republike sta si poslala prijateljski brzojavki.

Portugalska potniška ladja »Carcalho Aracijo« bo odpula za Azore ter tam vrneta Nemce, ki se bodo popeljali na Portugalsko.

Glasile boljševske armade »Krasnaja zvezda« pravi glede drugoga bojišča: »Boji v Italiji niso odločilni za skrajšanje vojne.«

Madžarska poslanska zbornica je bila sklicana za četrtek, 21. oktobra.

Evening Standard sodi, da je nemška armada po številu še prav tako močna kakor lani. Opremljen je z najboljšim orožjem ter je nadvise hrabra. Znajo se tudi v težkih okoliščinah, kakor dokazuje po naštrtu izvedeni umik na vzhodu.

Badoglio je dejal, da generala Ambrosio in Roatta nikdar nista bila člana njegove vlade in da sta

Prizorček s tramvaja

Navzite vsem vojnim stiskam in nadlagom je Ljubljana še vedno bogata na raznih zabavnih dogodivščinah, ki jih še prav posebno pogoste doživljajo tisti, ki se vozijo s cestno železnico. In te dni sem se prav prijetno razvedril na tramvaju tudi jaz. Sicer se vozim le redkodaj s cestno železnico, zadnjič pa sem sklenil, da od slej ne bom več tako zanemarjal te zahave, to se pravi, ne zahave z vožnjo samo, temveč tiste, ki zanj skrbe res svojevrstni žalilci. Res pošteno smo se namazali in za nekaj lepih trenutkov pozabili na vse tegobe sedanjih časov.

V tramvaju je bila gneča, obešali smo se vsak na svojo zanko pod stropom, spredniki pa je kar naprej prosil: »Le še malo naprej, spredaj je še dosti prostora! itd. Do mene – ne zaradi mene – se je prernila vsa nalepotična in nališpana, sicer pa že precej priletna gospa, ki je z eno roko držala malega fantka, da ga v gneči ne bi izgubila, z drugo pa je stiskala v naročju svojega drugega, morda celo še večjega ljubljenčka, skušanega psička z drobnim, stikajočim gobčkom ter pentljico okoli vrata.

Mlad sprevodnik – mimo grede povem, da so to službo v zadnjem času začeli z vso vestnostjo opravljati tudi brezposelniki akademiki, da bi se pošteno preživel – je prišel nazadnje tudi do tiste gospo in jo vljudno vprašal, do kam se namerava peljati. Povedala mu je, da sprevodnik ji je dal dva rdeča listka. Začudila se je, kako to, da ji je odtrgal kar dva listka, saj je njen fantek vendar še pre-

majhen, da bi moral imeti na tramvaju vozovnico. Sprevodnik še je pojasnil, da je ena vozovnica zanj, druga pa za – psička.

Namrdnina se je in brez besede vzela iz torbice liro ter jo dala sprevodniku. A ta odvidno ni bil zadovoljen, zakaj dal je gospo dve vozovnici in ima torej pravico zahtevati od nje dve liri.

»Se en liro, prosim, gospa,« je nič manj vlijudno ko prej dejal mladi akademik s sprevodniško kapo. Gospa ga je še bolj začudeno pogledala, a reka spet ni nik: ker je bila medtem že opazila, kako se sedje muzajo. A vseeno je nekam užaljeno pomolina sprevodniku še druga lira. Res je morala biti hudo razočarana, če ne se ne bi takoj, čim je sprevodnik odšel naprej, razvili naslednji zabavni razgovor med njo, sinčkom in psičkom:

»Takole si še majhen, ti, cueek, pa že toliko staneš! Veš, drugič ne boš šel vec z menoj!«

Kuček se je obilznil pod svojim mokrim noskom. Očividno ni razumel, kaj mu spodnina tako »ljubezniivo« pripoveduje. Najbrž si je v svoji pasji pameti mislil, da mu je kaj slastnega obljubila za kosilce.

Sinček pa je pripomnil: »Mama, mar mi bila kupila za liro sladoleds.«

Razgovor je bil s tem končan, le to je gospa še dejala svojemu sinku, naj bo vendar tiho. Žalostno je pogledal v tla in umorniki. Ljudje, ki so se v bližini muzači, so dali vsem prav: sprevodniku, fantku, in navsezadnje tudi psičku, le tisti gospo, ki se je neupravljeno razburjala, ne.

Z Gorenjskega

Dvojni umor v Domžalah. V poznih večernih urah 9. oktobra sta bila ubita na svojem stanovanju v Domžalah Karel in Katarina Medvešček. Morilce je izvršil zločin z nožem. Zločin pripisujejo tovarniškemu delavcu Lovrencu Peterlinu, ki je pred časom stanoval v isti hiši. Po izvršenem zločinu je na begu pustil okrvavljenog sunka. Varnostna policija in SD na Bledu objavlja prebivalstvu morilčev osebni popis s prošnjo, še kdo vidi morilca, naj takoj o tem obvesti oblasti. Storitev je imel pri zločinu dolgo rjava sunko, svetle sive dolge blaže, temno siv klubok in rjava nizke čevljiva. Je 165 cm visok, bil je čisto obrut in s avtmi, kratko ostrizbenimi lasmi.

Sedemdeset let je minulo, odkar ima planinska koča na Obirju svojo spominsko knjigo. Jeseni 1873 so se vpisali prvi turisti takratno Nemčijo. Naskok Obirja je bil v takratnih razmerah, ko še ni bilo maršacij, precej težaven. 13. junija 1874 je bilo zapisano v knjigo, da so na vrhu Obirja žigali kres, ki je pravljeno žarel. Neki planinar je še tisti prilikl izrazil »grozotveno Obirju svoje obduvanje«. Pozneje so vpisovali različne stihe. Poleg znanih Cevičanov se je vpisal tudi veliki admiral Anton Haus, ki je bil takrat še Ilirskega pionnika. Spominska knjiga na Obirju ima zabeležene mnoge zanimive podrobnosti.

SLOVENČEVA KNJIŽNICA

je naša najboljša družinska zbirka knjig! — Oglejte si že izišle knjige 3. letnika, ki so:

MLADA BREDA
spisal dr. Ivan Pregelj
RAYMONDA
spisal Henry Bordeaux

Naslednja knjiga bo znamenito delo svetovnoznané pisateljice Gertrude Le Fort

VERONIKIN PRT

Naročite se na „Slovenčeva knjižnico“ čimprej, vsaka knjiga le 8 lir

Berite »Slovenski dom«!

Dve, tri iz lokalne kronike

Na kirurgični oddelki je bilo prepeljanih v ponedeljek več ponesrečencev. Utrpelci so različne poškodbe.

Huda nesreča se je včeraj primerila na gorenjskem kolodvoru, ali prav med kolodrom in arzenalom. Zelezniški tehnični uradnik Ludvik Mlakar, star 40 let, stanovanec Japljeva 13, se je smrtno ponesrečil. Strogi ga je tako silno prisilil v prsnici, da je med prevozom v bolnišnico podlegel poškodi.

Svetel Ljudmila, elektromonterjeva žena, starca 41 let, je dobila hude poškodbe po glavi. Na Miklošičevi cesti jo je podrl neki osobni avto.

Pri padcu z lestve se je hudo poškodoval 15-letni France Bezek.

Na Cesti dveh cesarjev stanovanec Milan Finec, star 12 let, je spreljal na neko drevo, s katerega je padel in je na tleh priletel na razno razbito steklo. Močno si je porezal obe nogi.

Emilia Zdešarja, sina sprevodnika cestne železnice, starega 14 let, je podrl avto na Tyrševi cesti. Dobil je poškodbe po glavi in po životu.

Pred glavno pošto je v nedeljo podrl neki osobni avto zasebnico Tončko Habjanovo, ki je dobila poškodbe po glavi.

Pri eksploziji bombe na nekem travniku ob Črnički cesti sta bila hudo poškodovana 12-letni Božidar Požar z Orlove ulice in 11-letni Janez Sušteršič z Livade. Oba sta bila prepeljana v splošno bolnišnico.

Zadnje deževje je povzročilo, da so Ljubljanička in razni potoki na Barju močno narasli. Od sobote do torka zjutraj so se vrstili daljši in močnejši nahrivi. V tem času je padlo do 60 mm dežja. Zanimivo je, da se je od sobote »naprej jutranja temperatura zelo dvignila. Danes je znašala 12 stop. C nad ničjo.«

Le do 1. novembra t. l. bomo sprejemali naročnike na zbirko

»SVET«

Naročite se torej pravočasno!

S Spod. Stajerskega

Novi grobovi. Olga Rostohar iz Maribora. Ivan Gradišnik iz Studencov in Ema Behrbalk iz Ptuja.

V Mariboru so se poročili: Kurt Jahn in Melanija Rotter, Jože Heinz in Draga Brezovšek, Ivan Schatz in Kristina Skraber, Jernej Emeršič in Jožica Cebular, Karl Višnikar in Kati Kristovič, Lojze Stumpf in Otilia Berljevec, Michael Wehrgrin in Pavla Štaffart, Michael Kopić in Angel Rubin, Lojze Rus in Katarina Mrasovič, dr. Walter Ferenc in Charlotte Schweiger, Silvester Zebe in Veronika Arzenšek, Walter Blum in Jožica Stankovič, Anton Novak in Stefanija Gol, Franjo Matel in Vincenc Schmidt, Ivan Jagodič in Ana Katz, Ivan Toplak in Neža Uhl, Otmar Auer in Gabrijela Anžel, Ivan Bregar in Julijana Skrabl, Franjo Wöhry in Marija Jodl ter Rupert Bučar in Fračniška Jure.

Osem in trideset trboveljskih delavcev je pred nedavnim odpolovalo v Gradec, kjer so jih lepo sprejeli. Delavci so bili iz posameznih krajev trboveljskega okrožja, ki so se udeležili nemškega jezikovnega tečaja. Uspehi so bili zelo povoljni.

Generalmajor dr. R. Julij Hoen, eden izmed najstarejših častnikov v bivšem tirolskem lovskem polku, je umrl v 71. letu starosti.

Iz okolice Slinice se je ponesrečila desetletna Terezija Hac. Na nogo ji je stopila kralja in jo zlomila.

Na vzhodnem bojišču so padli dr. Ottfried Schreiner, Hans Höller, Bruno Wallner in Friderik Schröck.

V Dalmaciji je padel 12. septembra računovodja Egon Jerausch.

V Laškem so se poročili Leopold Hammel in Pavla Kunst, Hugo Wasti in Manja Jelčič. Umrl: Neža Friedler, Kati Gobec, Margareta Habian, Katarina Čeh, Stefan Stojan in Jože Stropnik.

V Slovenski vasi sta umrli Neža Murko in Ana Matjaščič.

V Slovenski Bistrici so se poročili Michael Herbra in Marija Kos, Weozel Tomažič in Marija Schicht, Ivan Kolar in Marija Jelen.

Dvojno življenje Evne Azeva

G. Pevsner:

4

V krogih revolucionarne stranke so ga imeli za enega najboljših in najbolj spretnih teroristov. Cetudi sam ni nikdar sodeloval pri nobenem atentatu in umoru, so ga tovarši vendar zelo cenili zaradi njegovega strokovnega znanja v teh rečeh.

Pozneje, ko je bila njegova dvojna igra očitna, je trdil, da je sodeloval prav pri vseh atentatih, kar jih je vpravil »bojni odsek« pod vodstvom Geršuniča, razen pri umoru Sipragina. Toda okoliščine, v katerih je to povedal, so bile take, da vzbujajo opravljene dvome o resnilitvi te njegovega trditve.

Drži pa, da je Geršunič oktobra leta 1902, ko je sklenil dati ubiti notranjega ministra Plehveja, ravnal po načrtih, ki mu jih je dal Azev. In to v obeh strankarjev za Azeva ni bilo neznatno priporedilo.

K temu je treba dostaviti, da Azev ni bil nikoli v ječi, ne pregnan, ne prijet. Tudi to so pripisovali bolj njegovim spremnostim kakor golim sreči, in njegov ugled je zaradi tega spet rasel.

Skratka, Azev se je vsem ljudem, ki so ga poznali, zdel naravnost vrgled pravega zarotnika, kot človek, ki poznava vse načine, ki jih revolucionarji uporabljajo v svojem boju; kot človek, ki je nameraval uvesti nove načine, nove pripisave in novo orodje za priravitev in izvedbo političnih umorov.

Njegovo ime — »Debelje, »Valentine, Ivan Nikolajevič, zakaj voditelj nasilnikov« že tedaj niso nastopali s pravim imenom, katerega je poznal le malokdo — je za »bojni odsek« pomenil cel program.

No si ta človek, na katerem so počivali

vsi upi teroristov, odkar je izginil s prizornico Geršunič: človek, ki bi bil moral obnoviti povest do novih, bahljih našninskih grozot, pred katerimi bo v strahu stremelj ves svet, ta človek je bil izdajalec. Njegovo nehanje je v resnici eden najbolj čudnih primerov »dvojnega življenja«, kar jih pomni zgodboljina tega nemirnega sveta.

NOVI POGLAVAR

Evo Azev se je rodil v mestecu Liskovu, v okrožju Grodno, leta 1869 kot sin uboga judovskega krojača, ki je imel se dva druga sinova in štiri hčere.

Leta 1874 se je Fišel Azev, oče, preselil z družino vred v Rostov ob Donu, trgovsko ter industrijsko središče vse južne Rusije.

Tam je bilo življenje boljše in star Azev je tu postal trgovec in odprt trgovino z mešanim blagom.

Toda ko je izbruhnila revolucija, so ga počivali

Trebisch Lincoln – umrli

Živiljenjska pot judovskega pustolovca, vohuna in ponarejevalca menic

Stockholm, 12. oktobra. DNB. »Stockholm Tidningen« poroča, da je v Šanghaju po operaciji umrl judovski pustolovec Trebitsch Lincoln. Ta Jud, ki se je rodil leta 1882 na Madžarskem, je bil nekakšna predstava Ahavara, ki ga je pregnal po svetu prekletstvo nemirnosti. Njegovo življenje je začnilo primer, kako se zna Jud prilagoditi vsemu, pa tudi primer, kako brezrorno in brezvestno je to človeško pielem.

TOMAZIC-BERANEK
Botra uita

113.
Stari pastir mu je zdaj pravil:

»Moja mati je bila gradiška drvarka!«

— Pri krstu mi je botrovala gradiška vila!

— Pa naj se to pogleda, gospod župnik!

Htinjski župnik je zdaj krstno knjigo znova odprl. Ko je prebral, mu je pritrdil:

»Res je! Tu piše, da je botrovala gradiška vila! Torej si ti zares botrič botre vil!«

Htinjski župnik ga je zdaj popeljal v kuhinjo ter naročil kuharici, naj mu da žine. Kuharica ga je posadila na stolček, nato pa je preden postavila kos zmesnega kruha in bučo domačega vina iz htinjskega vinograda.

114.
Stari pastir v župnikov kuhinji načudil in odzpel, da je župniku ločno zahvalil ter misli oditi.

»Zdaj pa pripoveduj, kje si hodil stolet in kako se ti je godilo!«

In res: stari pastir je zdaj pripovedoval o svojem življenju na dragom domu, nato o svojih doživljajih na dnu gradiške jame ter o zaprakah, ki jih je moral premagati.

Ko pa je še povedal o zakladniku, se je spomnil svoje mošnje z zlatniki:

»Tule imam ves svoj zaslutek! Razdelil je ubogim drvarjem in pastirjem! Zbogom!«

In počasni korakov je odšel iz župničega po kratek poti k htinjski cerkvi. Tam je iskal očetov in materin grob...

Ko se je stari pastir v župnikov kuhinji načudil in odzpel, da je župniku ločno zahvalil ter misli oditi.

»Zdaj pa pripoveduj, kje si hodil stolet in kako se ti je godilo!«

In res: stari pastir je zdaj pripovedoval o svojem življenju na dragom domu, nato o svojih doživljajih na dnu gradiške jame ter o zaprakah, ki jih je moral premagati.

Ko pa je še povedal o zakladniku, se je spomnil svoje mošnje z zlatniki: